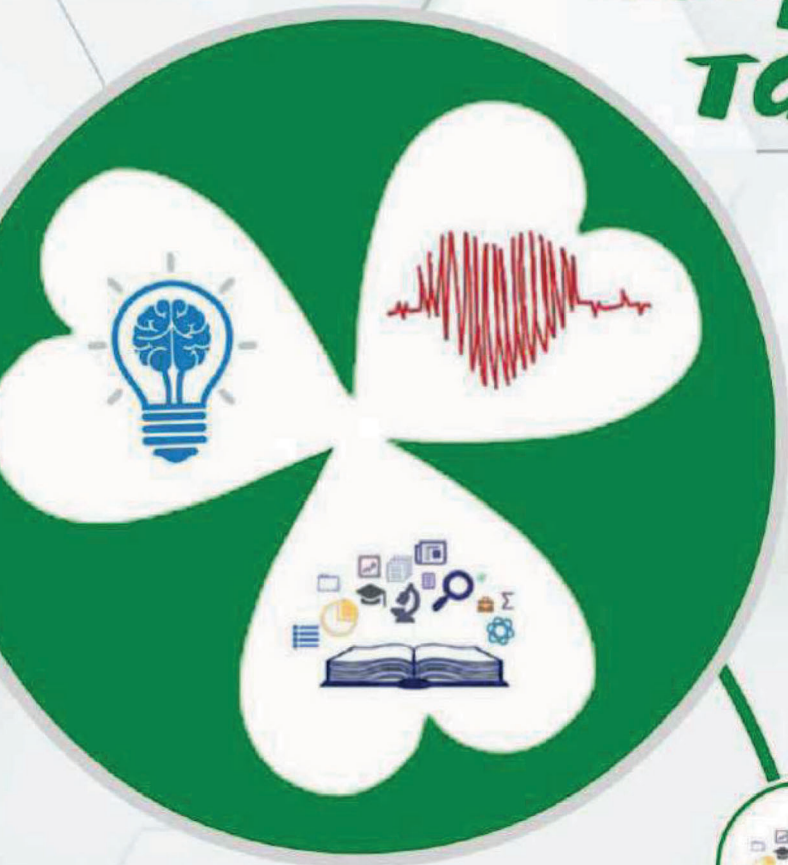

Наукові перспективи
Видавнича група

Перспективи та інновації науки

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "МЕДИЦИНА"

№4(38)2024

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 4(38) 2024

Київ – 2024

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of
Spiritual and Moral Education"

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv",
Nutrition Center of Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy", Series "Psychology", Series "Medicine")

Issue № 4(38) 2024

Kiev – 2024

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38))

«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»):
журнал. 2024. № 4(38) 2024. С.1482

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023
№ 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222**

**Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів
наук з державного управління» (Рішення від 16.04.2024, № 7/4-24)**

*Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської.*

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку медицини, психології, педагогіки та. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна);

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуковський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

1. Бабова Ірина Костянтинівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського" (Одеса, Україна)
2. Бабчук Олена Григоріївна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
3. Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
4. Балахтар Катерина Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
5. Бартењева Ірина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
6. Біляковська Ольга Орестівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
7. Вадзюк Степан Нестерович - доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, почесний академік Національної академії педагогічних наук України, завідувач кафедри фізіології з основами біотики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського України (Тернопіль, Україна)
8. Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташица в Пілі (м. Піла, Польща)
9. Гвожджєвіч Сильвія — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)
10. Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

11. Гречановська Олена Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету (Вінниця, Україна)
12. Гудзь Наталія Іванівна - доктор фармацевтичних наук, професор, ад'юкт кафедри фармації і екологічної хімії Опольського університету, доцент кафедри технологій ліків та біофармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (Львів, Україна)
13. Гуменикова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придніпурської філії Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
14. Дерстуганова Наталя Вікторівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету (Запоріжжя, Україна)
15. Долгова Олена Миколаївна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
16. Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
17. Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
18. Инживська Леся Анатоліївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
19. Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
20. Кардаш Оксана Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
21. Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
22. Коваль Галина Миколаївна - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
23. Ковальчук Анна Сергіївна - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053 Психологія Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
24. Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
25. Корнієнко Петро Сергійович - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого прокурора по роботі з коледжами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
26. Кравчук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
27. Кравчук Людмила Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна» (Хмельницький, Україна)
28. Крайник Григорій Сергійович - кандидат юридичних наук, доцент, доцент Житомирського державного університету імені Івана Франка (Житомир, Україна)
29. Левков Анатолій Анатолійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна)
30. Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
31. Лисенко Дмитро Андрійович - кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 Вінницького національного медичного університету (Вінниця, Україна)
32. Лич (Назарук) Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
33. Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
34. Мальцев Дмитро Валерійович кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
35. Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітних Технологій (м. Київ, Україна)
36. Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна)
37. Мігенько Богдан Орестович – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
38. Мігенько Людмила Михайлівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини №2 Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
39. Мідельський Сергій Людвигович – професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан)
40. Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
41. Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
42. Мочалов Юрій Олександрович - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
43. Нікульчев Микола Олександрович – доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри філософії НУ «ОМА» (Одеса, Одеська область, Україна)
44. Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна)
45. Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
46. Попель Оксана Василівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної філології Одеського національного технологічного університету (Одеса, Україна)
47. Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
48. Прокоф'єва Марина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
49. Сирник Ярослав - доцент кафедри антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
50. Трушкіна Наталія Валеріївна - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
51. Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
52. Філіппова Лариса Валеріївна – доктор педагогічних наук, кандидат хімічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри медичної біохімії та молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О.Богомольця, (Київ, Україна)
53. Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
54. Чаусова Тетяна Володимирівна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
55. Черська Марія Сергіївна - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
56. Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
57. Шевченко Валерія Геннадіївна - кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії #2 Одеського національного медичного університету (Одеса, Україна)
58. Яковичка Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 4(38) 2024

- Степанюк С.І., Городинська І.В., Коваль В.Ю., Грабовський Ю.А.**
*Становлення "товариства сприяння фізичному розвитку дітей" в херсоні в кінці ХІХ – початку ХХ століття та його вплив на здоров'я підростаючого покоління в регіоні.....*691
- Сурков К.Ю., Книшук А.В., Сорокун С.В.**
*Інноваційні методи навчання при вивченні об'єктно орієнтованих мов програмування для майбутніх ІТ-фахівців.....*704
- Сухомлин Т.А., Запорожець Т.М., Сухомлин А.А., Павленко Г.П., Юдіна К.Є.**
*Перспективи використання основних концепцій фізіології в медичній освіті.....*713
- Теличко Н.В., Кончович К.Т., Бурих О.Р.**
*Лінгво-дидактичні та методичні засади використання квест-технологій у ситуаціях навчальної комунікації для формування культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови.....*721
- Тимошенко Н.Є.**
*Використання інтерактивних методів навчання у викладацькій діяльності.....*730
- Тищенко О.І.**
*Психолого-педагогічні поняття громадянського виховання студентів.....*741
- Фельцан І.М.**
*Тенденції розвитку моделі іношомовної освіти у Швеції у контексті соціальних змін.....*753
- Філімонова Т.В.**
*Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до організації групової навчальної діяльності і молодших школярів в умовах НУШ.....*763
- Чейпеш І.В., Маляр Л.В., Кухта В.В., Кухта М.І.**
*Екологічна складова іношомовної підготовки студентів закладів вищої освіти: зміст, мотивація впровадження, механізми реалізації.....*775
- Чепелюк А.В., Лівак П.Є., Євтушенко В.В.**
*Розвиток цифрових компетентностей у фахівців із фізичної культури і спорту: теорія та практика.....*786
- Чичук А.П., Кучай Т.П., Біда О.А.**
*Формування художньо-естетичних потреб майбутніх фахівців хореографічного мистецтва шляхом упровадження інноваційних технологій в освітній процес.....*799

УДК 81'28:37.026:004.9-049.7:[316.7:005.336.2:378.011.3-051:81'243](045)

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)-721-730](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-721-730)

Теличко Наталія Вікторівна доктор педагогічних наук, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, 89600, тел.: (050) 535-32-59, <https://orcid.org/0000-0002-1779-333X>

Кончович Катерина Тиберіївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, 89600, тел.: (066) 506-97-84, <https://orcid.org/0000-0001-8035-9205>

Бурх Олександра Русланівна здобувач 1-го курсу (другого) магістерського рівня вищої освіти спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.021 Англійська мова та зарубіжна література, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, 89600, тел.: (050) 535-46-56

ЛІНГВО-ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ У СИТУАЦІЯХ НАВЧАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У статті розглянуто лінгво-дидактичні та методичні засади використання квест-технологій у ситуаціях навчальної комунікації для формування культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови. Обґрунтовано доцільність розвитку культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови, яка зумовлена вимогами сучасного суспільства до підготовки фахівця, здатного у власній професійній діяльності виконувати роль посередника культур в умовах міжкультурного спілкування.

З'ясовано, що важливим складником професійної компетентності майбутніх учителів іноземної мови є комунікативна компетентність, яку осмислюють як здатність спілкуватися письмово або усно з носієм конкретної мови в реальній життєвій ситуації. Зазначено, що культурознавча компетентність є невід'ємною передумовою формування комунікативної компетентності особистості, готової до міжкультурної комунікації. Сутність та зміст культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови розкрито через призму соціокультурного аспекту навчання іноземної мови, оскільки будь-яка мова є частиною культури країни, де вона вважається державною.

Доведено ефективність застосування квест-технологій у процесі навчання, спрямованого на розвиток культурного розуміння та міжкультурної взаємодії. В статті проаналізовано педагогічні стратегії та інструменти, які допомагають студентам активно взаємодіяти з мовним матеріалом та культурним контекстом, сприяючи формуванню їх культурознавчої компетентності. Виокремлено ефективні види квест-технологій у ситуаціях навчальної комунікації для формування культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови. Підтверджено важливість інтеграції квест-технологій у практику викладання іноземних мов з метою підвищення якості навчання та підготовки майбутніх учителів до міжкультурного спілкування.

Ключові слова: квест-технології, культурознавча компетентність, лінгво-дидактичні засади, ситуації навчальної комунікації, майбутні вчителі іноземної мови.

Telychko Natalia Viktorivna doctor of pedagogical sciences, professor of the Department of English language and literature with teaching methods, Mukachevo State University, Mukachevo, 89600, St. Uzhhorodskaya, 26, tel.: (050) 535-32-59, <https://orcid.org/0000-0002-1779-333X>

Konchovych Kateryna Tyberiiivna candidate of pedagogical Sciences, associate professor of the Department of English language and literature with teaching methods, Mukachevo State University, Mukachevo, 89600, St. Uzhhorodskaya, 26, tel.: (066) 506-97-84, <https://orcid.org/0000-0001-8035-9205>

Burykh Oleksandra Ruslanivna student of the 1st year (second) master's level of higher education, specialty 014 Secondary education, specialization 014.021 English language and foreign literature, Mukachevo State University, Mukachevo, 89600, St. Uzhhorodskaya, 26, tel.: (050) 535-46-56

LINGUODIDACTIC AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF QUEST TECHNOLOGIES USAGE IN EDUCATIONAL COMMUNICATION SITUATIONS FOR THE FORMATION OF CULTURAL COMPETENCE OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS

Abstract. Linguodidactic and methodological principles of quest technologies usage in situations of educational communication for the formation of cultural competence of future foreign language teachers have been considered in the article. The expediency of developing the cultural competence of future foreign language teachers, determined by the requirements of modern society for the training of a specialist capable of fulfilling the role of a mediator of cultures in the conditions of intercultural communication in one's own professional activity, has been justified.

It has been found out that an important component of the professional competence of future foreign language teachers is communicative competence, which is interpreted as the ability to communicate in writing or orally with a native speaker of a specific language in a real life situation. It has been pointed out that cultural competence is an integral prerequisite for the formation of communicative competence of an individual being ready for intercultural communication. The essence and the content of the cultural competence of future foreign language teachers has been revealed through the prism of the sociocultural aspect of foreign language learning, since any language is the part of the culture of the country where it is considered state.

The effectiveness of the quest technologies usage in the learning process, aimed at the development of cultural understanding and intercultural interaction, has been proven. The pedagogical strategies and means that help students actively interact with language material and cultural context, contributing to the formation of their cultural competence have been analyzed. Effective types of quest technologies in educational communication situations for the formation of cultural competence of future foreign language teachers have been singled out. The importance of the integration of quest technologies into the practice of teaching foreign languages in order to improve the quality of education and prepare future teachers for intercultural communication has been confirmed.

Keywords: quest technologies, cultural competence, linguistic and didactic principles, educational communication situations, future foreign language teachers.

Постановка проблеми. У сучасному освітньому середовищі в умовах реформування вищої педагогічної освіти в Україні зростають вимоги до якості професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. Це зумовлено суспільним замовленням на фахівця, здатного не тільки майстерно навчати школярів іноземної мови, але й успішно використовувати її як засіб професійно-особистісного спілкування у сучасному соціокультурному просторі з метою розширення соціального досвіду. Це зумовлює необхідність перегляду змісту професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови, реалізація якого передбачає розвиток професійної компетентності загалом і такого її складника, як культурознавча компетентність, що є однією з актуальних проблем у сучасній лінгводидактиці.

У наукових джерелах знаходимо різні підходи до визначення структури професійної компетентності учителів іноземної мови. Ряд учених вважають, що одним із головних її складників є комунікативна компетентність, яку осмислюють як здатність спілкуватися письмово або усно з носієм конкретної мови в реальній життєвій ситуації. При цьому увага приділяється не стільки правильному застосуванню мовленнєвих форм, скільки змісту розмови. У складі комунікативної компетентності американські лінгвісти виокремлюють граматичну, соціолінгвістичну, стратегічну і мовленнєву компетенції; науковець

О. Ніколаєв розглядає мовну (лінгвістичну), мовленнєву, соціокультурну (країнознавчу) компетенції [1]. Н. Сем'ян переконана, що основою комунікативної компетентності учителя іноземної мови є лінгвістична та лінгвосоціокультурна компетентності [2]. Відповідно до сучасної концепції мовної освіти, у суб'єктів навчання необхідно формувати кілька компетентностей (субкомпетентностей): мовленнєвих, мовних (лінгвістичних), (лінгво)соціокультурної і навчально-стратегічної [3, С. 84]. Аналіз наукових праць учених уможлиблює стверджувати, що комунікативна компетентність учителя іноземної мови – це інтегроване утворення його особистості, яке синтезує в собі необхідні компетентності: мовленнєві, лінгвосоціокультурні, мовні лінгвістичні і навчально-стратегічні. У сучасних умовах учитель іноземної мови опановує нову складову лінгвосоціокультурної компетентності – культурознавчу. Така значущість пов'язана з характерним для сучасного етапу розвитку мовної освіти залученням соціокультурного аспекту до навчання іноземної мови, оскільки будь-яка мова є невід'ємною частиною культури даної країни, де вона вважається державною. У мові відображаються видимі й приховані форми культури. Культура – це іманентна характеристика суспільства, а соціальні інституції цілеспрямовано регулюють життєдіяльність людини згідно із соціальними нормами, традиціями, що сформувалися в певній культурі.

Культурознавча компетентність майбутнього учителя іноземної мови – це володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування. Це сформованість у майбутніх фахівців цілісної системи уявлень про національно-культурні особливості країни, що дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту ж інформацію, що і носій мови, і досягти в такий спосіб повноцінної комунікації. Для формування лінгвокраїнознавчої компетентності потрібне не знання країнознавства як комплексу наукових дисциплін, а так звані фонові знання (background knowledge), тобто знання про країну та її культуру, відомі всім жителям даної країни (на відміну від загальнолюдських або регіональних) [4, С. 367].

Основні аспекти важливості культурознавчої компетентності для майбутніх учителів іноземної мови: **ефективне спілкування** (знання культурних особливостей допомагає уникнути непорозумінь та підвищує якість комунікації з учнями з різних культур); **підвищення мотивації** (розуміння та врахування культурних особливостей учнів сприяє підвищенню їх мотивації до вивчення іноземної мови); **створення позитивної атмосфери** (учителі з культурознавчою компетентністю можуть створити сприятливий клімат в класі, де кожен учень відчуває себе поважаним та зрозумілим); **розвиток міжкультурної освіти** (майбутні учителі іноземної мови з культурознавчою компетентністю сприяють розвитку міжкультурного діалогу та взаєморозуміння); **підвищення професійного рівня** (оволодіння культурознавчою компетентністю допомагає учителям стати більш компетентними та успішними у своїй професійній діяльності).

Отже, культурознавча компетентність є важливою складовою успішної роботи майбутніх учителів іноземної мови, оскільки вона сприяє побудові плідних взаємин з учнями різних культур та сприяє якісному навчанню та вихованню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Доцільність розвитку культурознавчої компетентності у майбутніх учителів іноземної мови обґрунтовано сучасними науковцями Н. Андронкіною, Н. Бориско, Н. Кардашовою, Л. Костіковою, О. Морозовою, Н. Сем'ян та ін. Учені звертають увагу на той факт, що сьогодні суспільство потребує підготовки такого учителя іноземної мови, який здатний у своїй професійній діяльності виконувати роль медіатора культур в умовах міжкультурного спілкування.

Аналіз наукових робіт щодо підходу формування культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови показав, що для його реалізації в основному пропонуються ігрові (рольові, ділові ігри), проектні, інтерактивні технології. Однак недостатньо дослідженим виявляється питання застосування кейс-технології для формування культурознавчої компетентності. Використання вказаної технології, на нашу думку, може сприяти ефективному формуванню професійної компетентності майбутніх учителів.

Мета статті полягає в дослідженні лінгво-дидактичних та методичних засад використання квест-технологій у ситуаціях навчальної комунікації з метою формування культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови. Дослідження спрямоване на аналіз та оцінку ефективності використання квест-технологій у навчальному процесі з метою покращення рівня культурознавчої компетентності майбутніх учителів.

Виклад основного матеріалу. Технологія "Case study" виникла в середині ХХ століття в стінах Гарвардської школи бізнесу й отримала широке застосування в підготовці фахівців економічного та юридичного профілів. Згодом почалося впровадження названої технології у професійно-спрямоване навчання іноземної мови. Теоретичні і практичні положення щодо використання кейс-технології розроблені закордонними вченими: Е. Монтер, М. Лідере, Дж. Еракін, М. Норфі. Квест-технологія є надзвичайно популярною технологією навчання в зарубіжних вищих навчальних закладах і відіграє важливу роль у набутті знань і формуванні навичок та вмінь студентів.

Основними поняттями, що використовуються в кейс-технології, є поняття «ситуація» і «аналіз», а також похідне від них - «аналіз ситуації». Термін «ситуація» може розумітися як стан, подія, дія, поворотний момент для прийняття рішення, набір певних взаємопов'язаних фактів, яке містить в собі протиріччя, необхідність оцінки або способів виходу на новий рівень. Ситуація бажано повинна бути представлена в динаміці зміни (було-є-буде). Однак об'єктивні чи суб'єктивні причини (комплекс факторів) впливають на ситуацію в її невизначеності. Виходячи з цього, необхідно на основі аналізу

знайти адекватні ситуативні рішення, якщо це пов'язано з управлінським рішенням в бізнесі (на заняттях з економіки). Якщо це кейс із правовою ситуацією, то проаналізувавши злочин і всі прямі або непрямі дані й обставини, прийняти вірне юридичне рішення.

Мета кейсів – детальний аналіз, а не оцінювання (особливо, завчасне оцінювання). Ціллю їх є не презентація специфічних «правильних шляхів», а допомога у набутті навичок аналізу. Разом з вдосконаленням аналітичних навичок метод ситуаційних вправ стимулює розвиток проникливості, є формою перевірки знань, розвиває здатність відокремлювати важливе від тривіального, виховує почуття відповідальності в процесі навчання.

Технологія кейсів визначається як «студентоцентрована» діяльність, що забезпечує застосування теоретичних положень у процесі вирішення практичних завдань. Кейс це єдиний інформаційний комплекс, що складається з трьох частин: інформації, потрібної для ситуаційного аналізу, опису конкретної проблемної ситуації, практичних завдань.

Сутність квест-технології полягає в тому, що студентам у ситуаціях навчальної комунікації видається набір навчальних матеріалів, укладених у папку (кейс), і пропонується в результаті знайомства з навчальними матеріалами осмислити зміст проблемної ситуації та запропонувати свій варіант її розв'язання на основі вже набутих знань, навичок і вмінь. Як правило, проблема не має однозначного вирішення. На заняттях з англійської мови робота з кейсами передбачає вдосконалення мовленнєвих навичок і вмінь студентів у результаті участі в обговоренні проблемної ситуації [7, с. 170].

Квест-технологія у ситуаціях навчальної комунікації для формування культурознавчої компетентності розглядається як активна форма навчання, яка спрямована на поглиблене вивчення культурних аспектів певного народу, регіону або історичного періоду. Учасники квесту залучаються до виконання різноманітних завдань, які дозволяють їм краще розуміти та аналізувати культурні особливості, традиції, звичаї та історію обраної теми. Цей процес сприяє розвитку культурознавчої компетентності учасників, їхньому критичному мисленню, толерантності та відкритості до різноманітності культурного спадку.

Кейс, що застосовується для формування культурознавчої компетентності учителя іноземних мов повинен відповідати таким вимогам:

- мати чітко визначену мету;
- мати відповідний рівень складності;
- бути актуальним;
- ілюструвати типові професійні ситуації в навчанні англійської мови молодших школярів;
- сприяти розвитку аналітичного мислення студентів;
- заохочувати студентів до англомовного спілкування;
- мати декілька варіантів вирішення

Структура технології квесту у ситуаціях навчальної комунікації для формування культурознавчої компетентності включає наступні етапи: вступна частина з поясненням мети та правил гри; набір завдань, пов'язаних з культурно-історичними аспектами; завершальна частина з підбиттям підсумків та обговоренням вивчених аспектів.

Необхідно відзначити, що використання інформаційних технологій при проведенні занять із застосуванням **case studies** урізноманітнює навчальний процес, робить його цікавим для молодшої людини, заохочує студентів розширити свої вміння і навички, дає змогу молодій людині ефективніше продемонструвати свої власні міркування і дослідження, переконливо захистити їх.

Кейс-технологія не є універсальною. Ефективність методу в тому, що він достатньо легко може бути поєднаний з іншими методами навчання. Його слід використовувати не замість, а в сукупності з класичними навчальними методиками, тобто кейс-метод дозволить доповнити арсенал методичних прийомів.

Кейс-технологія вигідно відрізняється від інших активних методів навчання своєю універсальністю. Вона може бути основою, яка формує весь навчальний процес, дозволяючи сформулювати не тільки окремі заняття, але й цілі навчальні блоки, курси та програми.

Серед квест-технологій у ситуаціях навчальної комунікації для формування культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземної мови розрізняють:

1. Віртуальні екскурсії: використання віртуальної реальності для організації віртуальних екскурсій до країн, де англійська мова є офіційною. Це дозволяє майбутнім вчителям поглибити своє розуміння культури та традицій цих країн. Цей підхід дозволяє студентам отримати іммерсивний досвід ознайомлення з культурою та традиціями інших країн, що є важливим для подальшої роботи викладачем іноземної мови.

Перевагами використання віртуальних екскурсій у формуванні культурознавчої компетентності є: реалістичний досвід (студенти можуть відчувати себе, ніби вони фізично знаходяться в іншій країні, завдяки віртуальній реальності); широкий вибір місць (за допомогою віртуальних екскурсій студенти можуть відвідати різні країни та місця, що допомагає їм отримати різноманітність культурного досвіду); взаємодія з місцевими жителями (деякі віртуальні екскурсії дозволяють студентам спілкуватися з місцевими жителями та вивчати їхні традиції та звичаї); гнучкість (віртуальні екскурсії можна проводити в будь-який час і з будь-якого місця, що дозволяє студентам самостійно вивчати культуру в зручний для них час).

2. Міжкультурні вебінари: організація міжкультурних вебінарів з учителями з інших країн для обговорення культурних відмінностей та спільних цінностей. Це допомагає майбутнім вчителям розвивати свій

міжкультурний розум. Для використання міжкультурних вебінарів у формуванні міжкультурної компетентності майбутніх учителів англійської мови можна розглянути такі питання:

- **Тематика вебінарів:** обрати різноманітні теми, що відображають культурні особливості різних країн англомовного світу, такі як традиції, свята, кухня, мистецтво тощо.
- **Експерти з культурології:** запрошувати експертів з культурології та міжкультурного спілкування для проведення вебінарів із учасниками.
- **Дискусійні питання:** стимулювати учасників до обговорення важливих аспектів міжкультурного спілкування, викликів та можливостей.
- **Кейси та практичні завдання:** пропонувати учасникам розв'язувати кейси та виконувати практичні завдання, що спрямовані на розвиток міжкультурної компетентності.
- **Зворотний зв'язок:** забезпечити можливість для учасників висловлювати свої думки, питання та отримувати зворотний зв'язок від експертів.

3. Створення мультимедійних проєктів: задачі на створення мультимедійних проєктів про культуру та традиції різних країн, які дозволяють студентам досліджувати та презентувати цікаву інформацію. Для використання мультимедійних проєктів у формуванні культурознавчої компетентності майбутніх учителів англійської мови можна розглянути наступні підходи:

- **Створення відеопрезентацій:** студентам можна запропонувати створити відеопрезентації про культурні особливості різних країн, використовуючи фото, відео та аудіо матеріали.
- **Інтерактивні вправи:** розробити мультимедійні вправи, які допоможуть студентам вивчати культурні аспекти через інтерактивність, наприклад, віртуальні екскурсії, кросворди, вікторини тощо.
- **Створення аудіо- або відеопідкастів:** дозволити студентам створювати свої власні аудіо- або відеопідкасти про культурні теми, де вони можуть ділитися своїми думками та дослідженнями.
- **Використання віртуальних турів:** використання віртуальних турів до музеїв, пам'яток архітектури, місць історичного значення для поглиблення розуміння культурних контекстів.
- **Колаборативні проєкти:** пропонувати студентам спільно працювати над мультимедійними проєктами, де вони можуть обмінюватися знаннями та досвідом.

4. Використання онлайн-ресурсів: Використання онлайн-ресурсів, таких як відео, аудіо та текстові матеріали, для вивчення культурних аспектів країн, де англійська мова є рідною:

- **Онлайн-ігри та вікторини:** використання онлайн-ігор та вікторин для тестування знань стосовно культурних особливостей різних країн.

- **Віртуальні обміни з іншими студентами:** організація віртуальних обмінів зі студентами з інших країн для обговорення культурних тем та взаємного вивчення.

Отже, кейс-технології дозволяють майбутнім вчителям англійської мови не лише поглибити своє розуміння міжкультурних аспектів, але й розвивати свої комунікативні навички та підвищувати свою культурознавчу компетентність. Використання технологій у такий спосіб сприяє більш ефективному та захоплюючому навчанню.

Висновки. Культурознавча компетентність майбутніх учителів іноземної мови розглядається нами як цілісна система знань, умінь та навичок, необхідних для досягнення ефективності міжкультурного спілкування, охоплює лінгвальний та екстралінгвальний чинники комунікативної взаємодії, акцентує увагу на контрасті мов і культур різних народів. Використання квест-технологій у ситуаціях навчальної комунікації сприяє ефективному формуванню культурознавчої компетентності майбутніх учителів іноземних мов та забезпечує їх готовність до міжкультурного спілкування.

Література:

1. Ніколаєв О. М. Компетентність та компетенція у сучасній педагогіці як педагогічні категорії. Проблеми сучасної психології : зб. наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Кам'янець-Подільський, 2012. Вип. 15. С. 410–419.
2. Сем'ян Н. В. Формування у майбутніх філологів англійської мовної лінгвосціокультурної компетентності в читанні засобами поетичного твору : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2019. 238 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич та ін. ; за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ, 2013. 590 с.
4. Кардашова Н. В. Роль лінгвосціокультурної компетентності у фаховій підготовці майбутніх учителів іноземної мови. Молодий вчений. 2017. № 5. С. 365–368.

References:

1. Nikolaiev, O. M. (2012). Kompetentnist ta kompetentsiia u suchasni pedahohitsi yak pedahohichni katehorii [Competency and competency in teaching teachers as a teacher category] Problemy Suchasnoi Psykholohii – Problems of an ordinary psychology: a collection of scientific works of Ivan Ogiyenko KPU, Institute of Psychology. G.S. Kostyuk NAPN of Ukraine (Vyp.15) (pp.410–419). Kamianets-Podilskyi: K-PNU Imeni Ivana Ohiiienka [in Ukrainian].
2. Semian, N. V. (2019). Formuvannia u maibutnikh filolohiv anhlomovnoi linhvosotsiokulturnoi kompetentnosti v chytanni zasobamy poetychnoho tvor [Formation of future linguists of English-speaking linguosociocultural competence in reading by means of poetic work]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka [in Ukrainian].
3. Bihych, O. B., Borysko, N. F., Boretska, H. E. et al. (2013). Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur : Ppidruchnyk dlia stud. klasychnykh pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv [Methodology for starting foreign cultures and cultures: a handicraft for students. classical, pedagogical and linguistic universities]. S.Yu. Nikolaieva (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].
4. Kardashova, N. V. (2017). Rol linhvosotsiokulturnoi rompetentnosti u fakhovii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy [The role of linguosocultural competence in the professional training of future foreign language teachers], Molodyi vchenyi – Young scientist, 5, 365–368 [in Ukrainian].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>